

Bordeaux

Fordypning

Fagmål: Bordeaux

Fag

Bordeaux

Målpunkt

Studenten skal:

- Kunne regionens plassering i Frankrike og kunne plassere den på Frankrikekartet.
- Ha oversikt over regionens klima og geografi.
- Beskrive de viktigste områdene og plassere dem geografisk korrekt internt i Bordeaux.
- Forstå Bordeaux' lovgivning og klassifisering.
- Kunne beskrive relevante historiske hendelser som har formet vinområdet.
- Forstå Bordeaux' sentrale betydning i verdensammenheng.
- Kunne beskrive de typiske vinstilene fra området.

Innhold

- Introduksjon
- Geografi
- Klima
- Historie
- Vinloven
- Særegenheter
- Årganger
- Områder: Médoc, Saint-Émilion, Pomerol, Graves m/ Pessac-Leognan, Entre-Deux-Mers, Côtes du Bordeaux, Sauternes m/ Barsac.
 - Beliggenhet
 - Druer
 - Jordsmonn
 - Vinstil
 - Produsenter

Introduksjon

- Bordeaux er det største fine-wine distriktet i verden. Rødvin utkonkurrerer hvitvin ni til en.
- Ca. 65 ulike AOC'er.
- Ca. 120 000 ha med dyrket mark.
- 5 800 vindyrkere og synkende fra år til år.
- 680 millioner flasker i gjennomsnitt årlig produksjon.
- 20 flasker Bordeaux-vin selger hvert sekund over hele verden.
- 12 000 ulike viner produseres.
- Største franske AOP vinproduserende område.
- 300 *negociant*-firmaer.
- 42 % eksporteres.

Chateau Pichon Longueville
Kilde: u.wine

Kart og plassering

- Bordeaux ligger ved kysten, sørvest i Frankrike. Området er relativt flatt.
- Bordeaux deles i tre deler av elvene Dordogne og Garonne som munner ut i Gironde, som har utløp i Atlanterhavet.
- «Østsiden/right bank» med Saint-Émilion og Pomerol ligger nord for Dordogne.
- Området «Entre-deux-mer» er området mellom elvene.
- «Vestsiden/left bank» er området som består av Médoc og Graves.

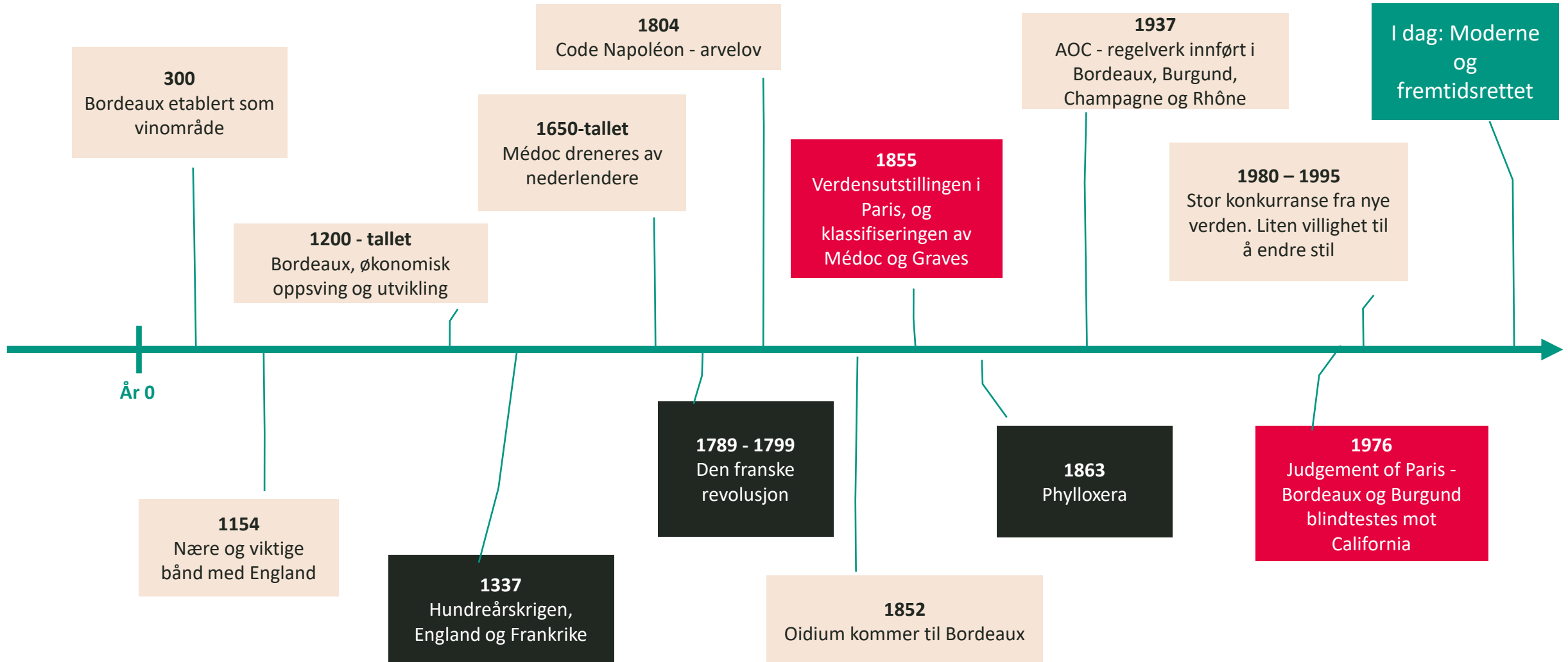

Kilde: vinhona.com

Klima

- Maritimt klima - temperert og fuktig. Golfstrømmen beskytter området så og si alltid mot vinterfrost. Våren er gjerne mild og fuktig, sommeren varm og høsten kan i enkelte tilfeller bli så tørr og varm at det stresser plantene. Men også så fuktig at det truer plantene. Stort sett gode men marginale vekstvilkår.
- Merk at kystklima vil gi variasjon på drue/vin-kvalitet og er en av grunnene til at de fleste Bordeaux viner er blends.
- Klima gjør også at årgangsvariasjonene er relativt store på alle typer vin som produseres.

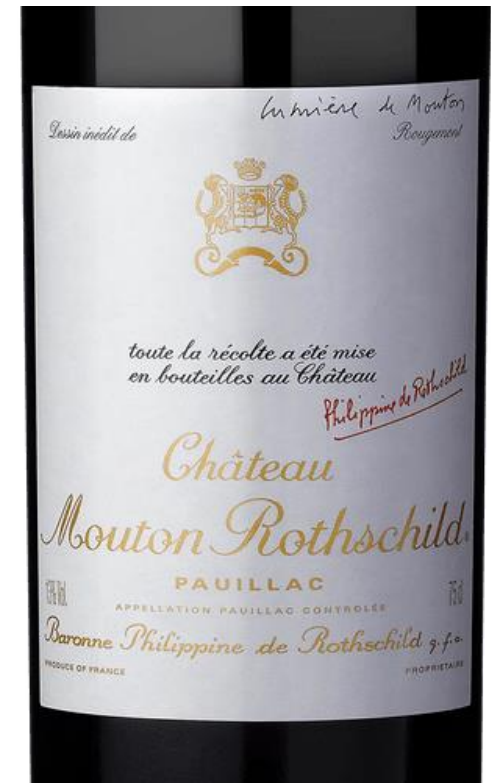
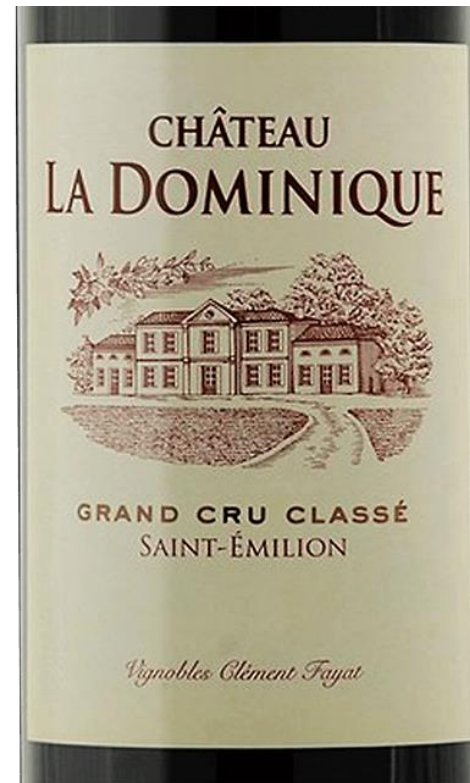

Vinloven i Bordeaux

- Den offisielle vinlovgivningen – appellasjonsystemet - gjelder i Bordeaux som i resten av Frankrike.
- Bordeaux har i tillegg flere klassifiseringssystemer. Systemet i Saint-Émilion er inkludert i appellasjonsystemet. Klassifiseringssystemene fokuserer på «Château» og ikke vinmark som i for eksempel Bourgogne. Det vil si at det blir mer som en klassifisering av merkevare.
- Øvrige klassifiseringssystemer - som for eksempel 1855-klassifiseringen ligger utenfor det offisielle regelverket. Det betyr at en topprangerte slott her fortsatt bare er en kommunevin, på lik linje med slott med druer fra samme kommune, som er utenfor 1855- klassifiseringen. Dette betyr også at om et rangert slott, kjøper opp vinmark/ slott i samme kommune, vil deres nye vinmarker kunne bli endel av dette slottets klassifisering.

Vinloven i Bordeaux - etiketter

Særegenheter

Tillatte druer

- Det er totalt 20 tillatte druer i Bordeaux.
- Røde hoveddruer er cabernet sauvignon, merlot og cabernet franc.
- Petit verdot, carménère og malbec har tradisjonelt vært brukt som hjelpedruer.
- Nye røde druer godkjent i 2021 grunnet klimaendringer. Marselan, Touriga Nacional, Castets, og Arinarnoa
- Grønne hoveddruer er sémillion, sauvignon blanc og muscadelle.
- Colombard, sauvignon gris, ugni blanc, merlot blanc, Ondenc og mauzac har vært brukt som hjelpedruer.
- Nye druer godkjent i 2021 grunnet klimaendringer. Alvarinho og Lilorila.
- Forsøk med PIWI druer plantet

Fordeling av beplantning

Røde:

- Merlot: 66%
- Cabernet sauvignon: 22,5%
- Cabernet franc: 9,5%
- Øvrige: 2%

Hvite:

- Sémillion: 47%
- Sauvignon blanc: 45%
- Muscadelle: 5%
- Øvrige: 2%

Særegenheter

- Over 90% av Bordeauxvinene er røde viner, laget hovedsakelig på druene cabernet sauvignon og merlot.
- Generiske appellasjoner, som Bordeaux rouge og Bordeaux Supérieur, står for 50 % salg og plantet areal. Selges ofte av kjøpmenn eller negocianter og ofte som egne "merkevarer". Kan lages fra hele området.
- Côtes de Bordeaux - samlebetegnelse på fem AOC'er i øst: Côtes de Blaye, Côtes de Castillon, Côtes de Francs, Cadillac og Sainte-Foy.
- Bordeaux er hjem til Europas største sanddyne, den 110m høye Dune du Pilat, som ligger ut mot kysten.
- Skogen mellom kysten/ Dune du Pilat og vinmarkene er fredet og beskytter vinmarkene mot vind og nedbør.

Årganger

På venstre side

- De ti beste rødvins årganger på 2000-tallet, på venstre side:
- 2022, 2020, 2019, 2018, 2016, 2014, 2010, 2009, 2005, 2000.

På høyre side

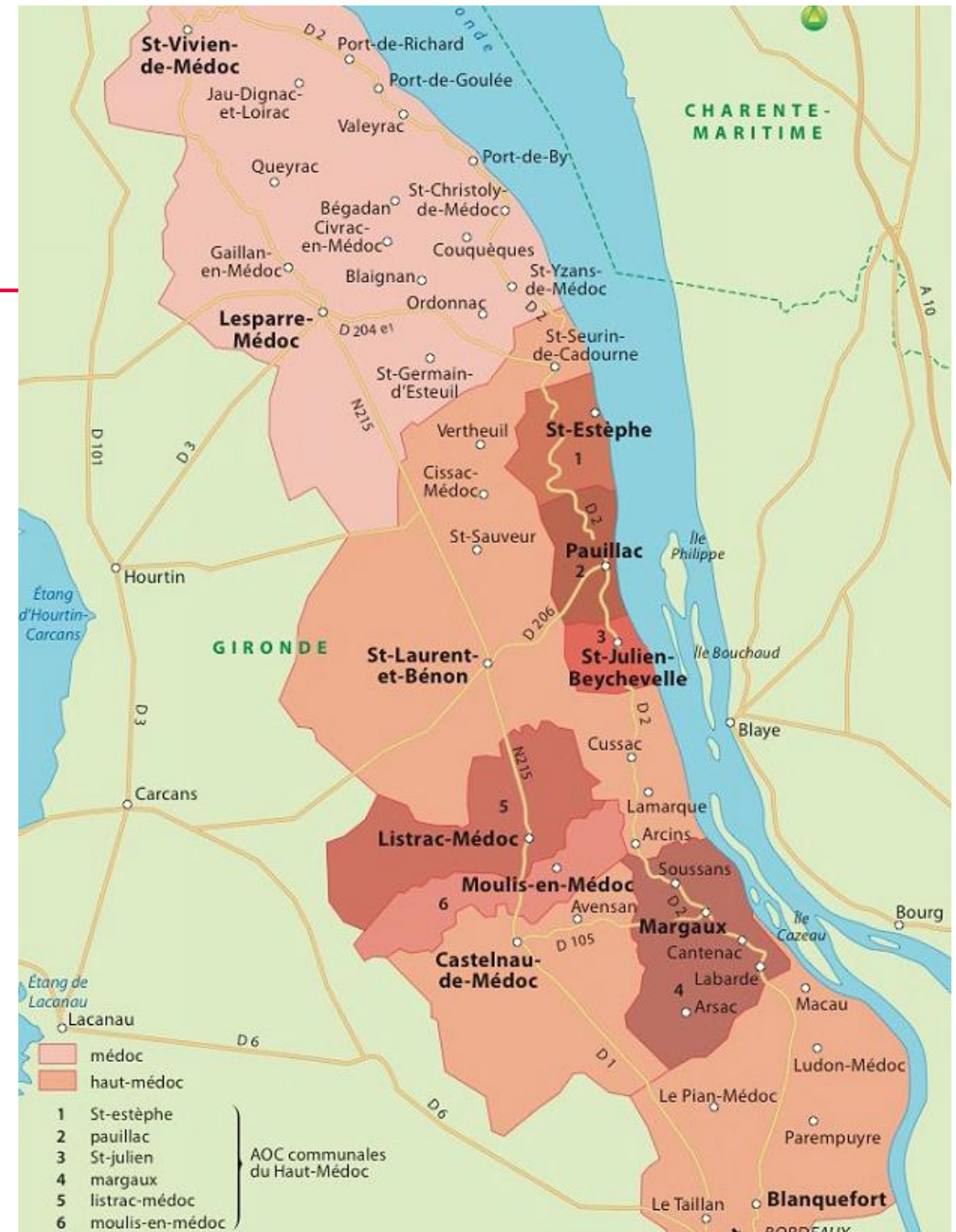
- De ti beste nyere rødvins årganger i Pomerol og Saint Emilion:
- 2019, 2018, 2016, 2015, 2010, 2009, 2005, 2001, 2000, 1998.

Rule of 5 – mange av Bordeaux' beste årganger er i år som slutter med 0 eller 5 i årstallet.

Områder: Médoc

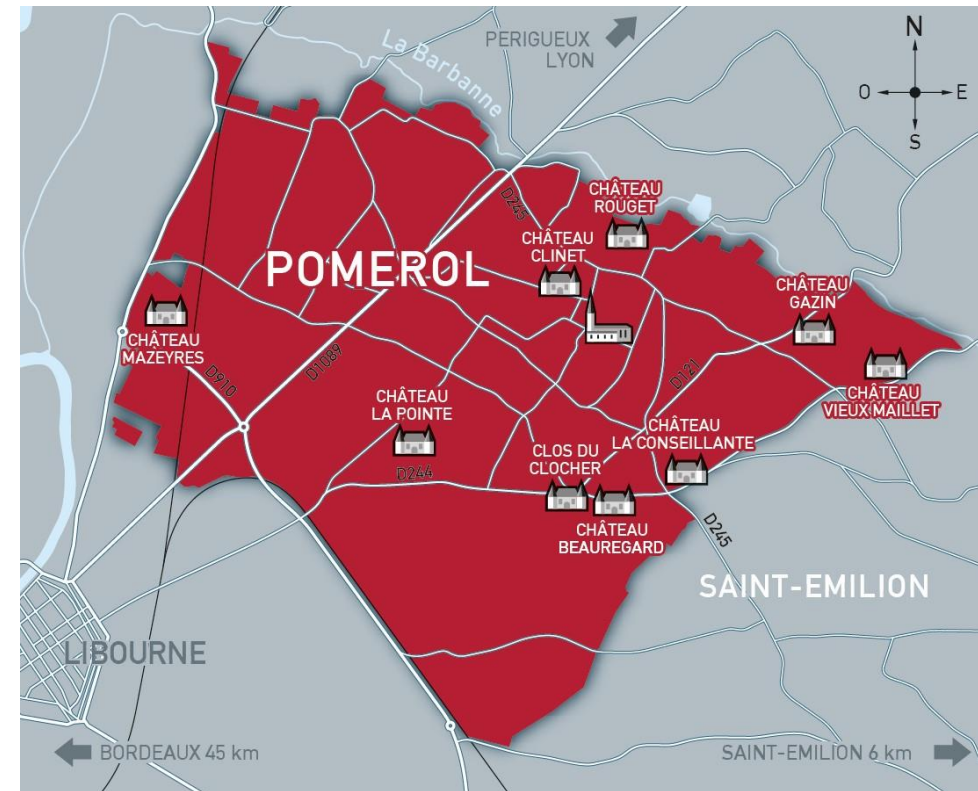
- **Beliggenhet:** Ligger ut mot Atlanterhavskysten, på sørsiden av Gironde, nord for byen Bordeaux.
- **Druer:** Cabernet sauvignon, merlot, cabernet franc.
- **Geologi/jordsmonn:** günz, leire og grus.
- **Vinstil:** Viner som skal lagres. Tanninrike og kraftig struktur. Solbær, sedertre og eik. Blant verdens aller beste viner på cabernet sauvignon og merlot.
- **Produsenter:** Mouton Rothschild, Lafite Rothschild, Latour og Margaux.
 - Andre: For mange å nevne, men det finnes mange gode kjøp også i Bordeaux. Ofte vil de beste viner lagres lenger.

Områder: Pomerol

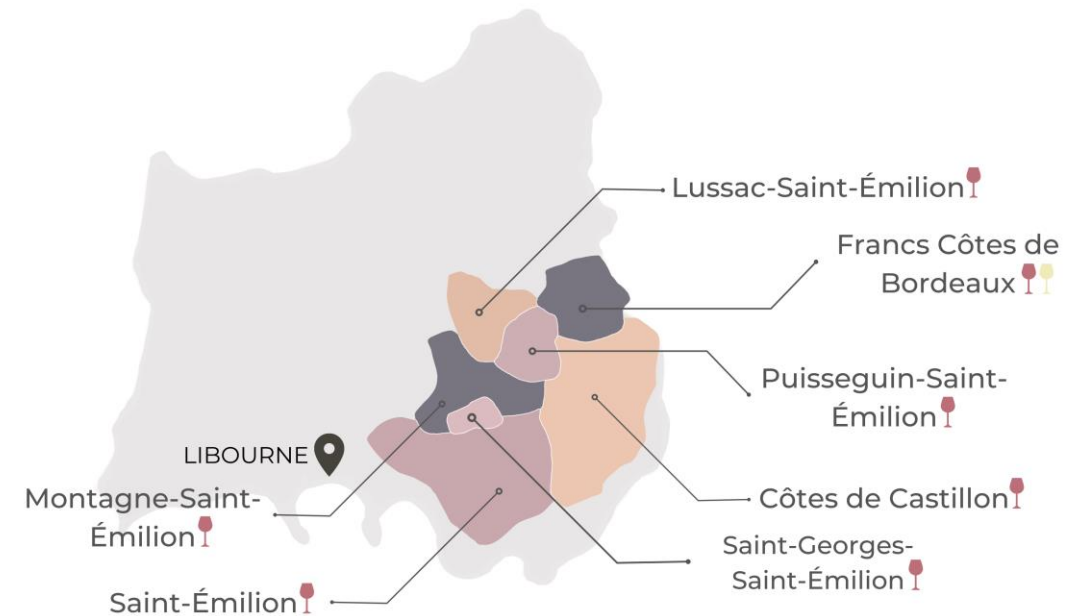
- **Beliggenhet:** Ligger rett på nordsiden av Dordogne. Pomerol er en lite iøynefallende kommune. Et bondeland uten historiske bygninger eller monumenter av noe iøynefallende slag.
- **Druer:** Merlot, med innslag av cabernet franc og cabernet sauvignon.
- **Geologi/jordsmonn:** Regionens beste viner ligger på et høydedrag, resultatet av forhistorisk morenevirkosomhet. Geologisk sett består dette viktigste vekstområdet for merlot av grus med varierende sterkt innslag av rik og jernholdig leire.
- **Vinstil:** Rundere og mykere enn Médoc. Medium til høy tannin. Rike, bærfruktige med plomme, tobakk og sedertre. Noe mer krydder og fylde i Pomerol.
- **Produsenter:** Ch. Petrus er regionens flaggskip, og mer enn noen annen er det negocianten Jean-Pierre Moueix som har gjort regionen kjent i det store internasjonale vinmarkedet ved å kontrollere en rekke av regionens fremste eiendommer.

Områder: Saint-Émilion

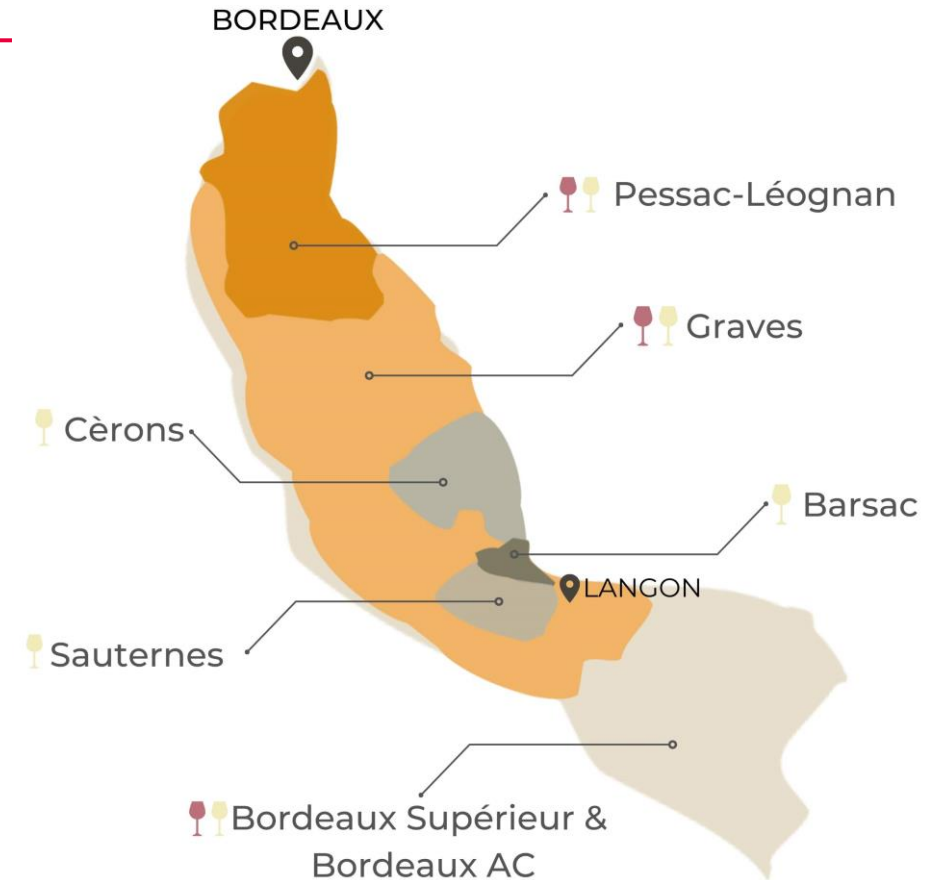
- **Beliggenhet:** Ligger rett på nordsiden av Dordogne. Saint-Émilion er den største regionen på østsiden av Gironde.
- **Druer:** Merlot, med innslag av cabernet franc og cabernet sauvignon.
- **Geologi/jordsmonn:** Saint-Émilion ligger primært på et kalksteinsplatå men den nordlige delen er veldrenert og varm med grus, omtrent som Medoc. Platået skråner nedover mot elven, og nederst i sør går det mer over i sand.
- **Vinstil:** I St. Emilion er det vanlig å skille mellom to stiltyper. Geografisk lokalisert til dalsidene rundt byen St. Emilion (côtes) og på et langstruktet høydedrag som strekker seg nordvest i appellasjonen (Graves), mot grensen til Pomerol. Vinene fra de to dyrkningsområdene regnes som åpne kontra stramme viner, og det er de sistnevnte som regnes for å produsere regionens beste viner.
- **Produsenter:** Mest anerkjente: Cheval Blanc, med mange flere.

Områder: Pessac-Léognan og Graves

- **Beliggenhet:** Sørøst for Bordeaux, på sørsiden av elven Garonne.
- **Druer:** Sémillon og sauvignon blanc / cabernet sauvignon og merlot.
- **Geologi/jordsmonn:** grus, günz, alluvial jord og sand.
- **Vinstil:** Kraftige og rike røde, som modner noe raskere enn de fra Médoc. Kvalitetsrike tørre hvitviner. Gjerne blend av sémillon og sauvignon blanc fra Pessac-Léognan, hvor hvitvinene ofte er eiket. Oftere uten eik og mer sauvignon blanc i Graves.
- **Produsenter:** Hvit og rød fra Haut Brion med mange flere. Vinene herfra er generelt noe rimeligere enn de beste i Medoc. De hvite vinene er i verdensklasse men dyre.

Områder: Entre-Deux-Mers

- **Beliggenhet:** Stort distrikt mellom Dordogne og Garonne.
- **Druer:** Sauvignon blanc, sémillon, muscadelle.
- **Geologi/jordsmonn:** Grus og sandholdig leire.
- **Vinstil:** Frisk og tørr hvitvin, gjerne ueiket. Tillatt med røde viner frå 2023
- **Produsenter:** Mest kjent i Norge er Château Bonnet. Mye prisgunstige produsenter herfra.

1 Graves-de-Vayres 🍷
2 Premières Côtes de Bordeaux 🍷
3 Entre-Deux-Mers 🍷
4 Bordeaux Haut-Benauge & Entre-deux-Mers-Haut-Benauge 🍷

5 Loupiac, Cadillac & Sainte-Crox-du-Mont 🍷
6 Côtes de Bordeaux-Saint-Macaire 🍷
7 Sainte-Foy-Bordeaux 🍷

Områder: Côtes de Bordeaux – fem områder Côtes de Blaye, Côtes de Castillon, Côtes de Francs, Cadillac og Sainte-Foy.

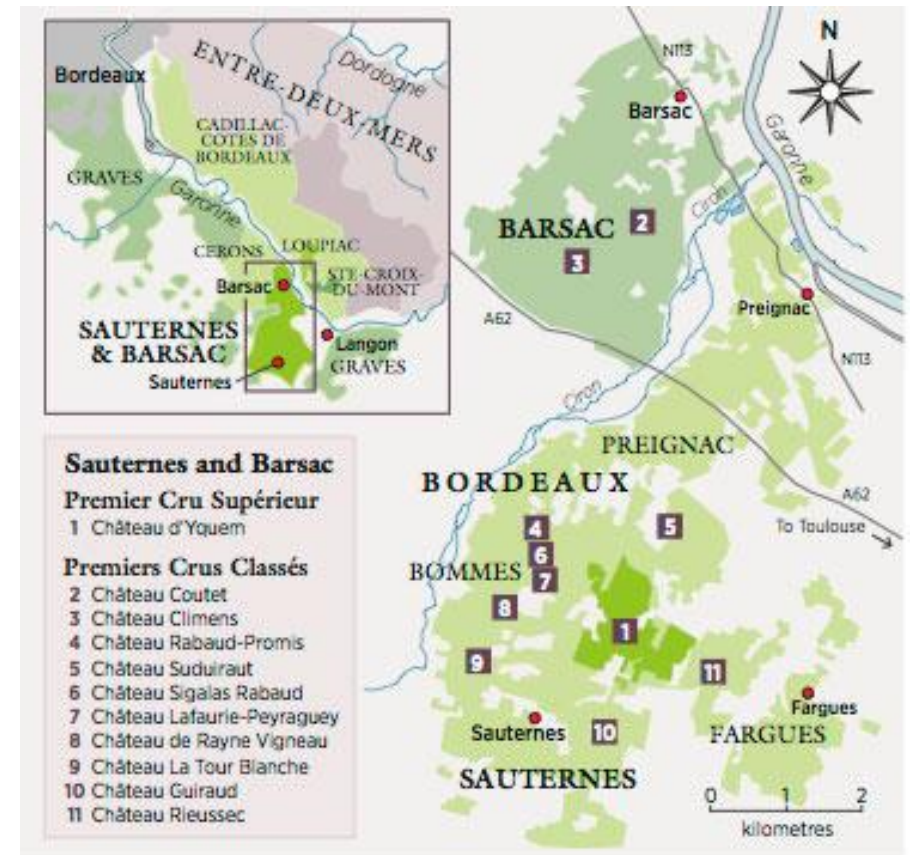
- **Beliggenhet:** Blaye, Castillon og Francs på åssidene over Dordogne. Sainte-Foy i øst og Cadillac sør i Entre-deux-Mers rett nord for Sauternes.
- **Druer:** Merlot, med innslag av cabernet sauvignon og cabernet franc.
- **Geologi/jordsmonn:** Leire og kalkstein, noe ispedd grus.
- **Vinstil:** Kvalitet og stil varierer fra slott til slott, men kan finne kvalitetsvin til fornuftig pris.

Områder: Sauternes og Barsac

- **Beliggenhet:** Sørvest for Graves, sør for Garonne.
- **Druer:** Sémillon, sauvignon blanc, muscadelle.
- **Geologi/jordsmonn:** grus, günz og alluvial jord.
- **Vinstil:** Søte hvite viner, kompleksitet og sødme med høy syre, edelrâte. Fruktig aroma av blant annet aprikos og sitronskall. Finnes noe tørr vin fra områdetets produsenter.
- **Produsenter:** Beste: Yquem er regnet for den beste men og Climens, Guiraud og Suduiraut med flere.

Forslag til supplerende materiale og litteratur (ikke pensum)

BØKER

Inside Bordeaux av Jane Anson

NETTSIDER

<https://www.bordeaux.com/gb/>

Norsk
Sommelier-
Utdannelse